

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๙

คํานำนายทะเบียนสหกรณ์

เรื่อง แนวทางปฏิบัติตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์
ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๙

ຍກເລກ

สารบัญ

หน้า

- ◆ ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการตรวจสอบ ๑
กิจการของสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๙
 - หมวด ๑ คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบกิจการ ๓
 - หมวด ๒ การเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการ ๕
 - หมวด ๓ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่ง ๕
ของผู้ตรวจสอบกิจการ
 - หมวด ๔ อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ตรวจสอบกิจการ ๖
 - หมวด ๕ จริยธรรมในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบกิจการ ๘
 - หมวด ๖ บทเฉพาะกาล ๑๐
- ◆ คำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง แนวทางปฏิบัติตามระเบียบ ๑๑
นายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการ พ.ศ. ๒๕๕๙

ຍກເລກ

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์
ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการ
ของสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๙

ย ก ๑ ๕ ก

ຍກເລກ

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์
ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการของสหกรณ์
พ.ศ. ๒๕๕๙

เพื่อให้การตรวจสอบกิจการของสหกรณ์มีมาตรฐานและเป็นเครื่องมือในการสร้างความโปร่งใสแก่การดำเนินกิจการของสหกรณ์ รวมทั้งผู้ตรวจสอบกิจการ สามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบกิจการ ซึ่งเป็นผลดี แก่สหกรณ์และเป็นการรักษาผลประโยชน์ของสมาชิก อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๖ (๘) มาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๓ และคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ที่ ๑๔/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๘ เรื่อง มอบอำนาจหน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ จึงกำหนดระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๙”

* ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

* ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๓ ตอนพิเศษ ๒๘๘ ง วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๙

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง กำหนดจำนวนผู้ตรวจสอบกิจการ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๖

(๒) คำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง การตรวจสอบกิจการสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๖ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๖

ข้อ ๔ บรรดาระเบียบและคำสั่งอื่นใด ในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๕ ในระเบียบนี้

“การตรวจสอบกิจการ” หมายถึง การตรวจสอบการดำเนินงานทั้งปวงของสหกรณ์ ได้แก่ การปฏิบัติเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี การปฏิบัติการ การบริหารงาน ระบบสารสนเทศ และการตรวจสอบด้านอื่น ๆ

“ผู้ตรวจสอบกิจการ” หมายถึง สมาชิกของสหกรณ์นั้น หรือบุคคลภายนอก ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล ที่ได้รับการเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบกิจการ ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๓

“สหกรณ์” หมายถึง สหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์

ข้อ ๖ ให้อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ รักษาการตามระเบียบนี้ รวมทั้งให้มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้ ตลอดจนดำเนินการอื่นใดตามที่ได้รับมอบอำนาจจากนายทะเบียนสหกรณ์ เพื่อให้มีการปฏิบัติตามระเบียบนี้

หมวด ๑

คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบกิจการ

ข้อ ๗ ผู้ตรวจสอบกิจการต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นสมาชิกของสหกรณ์นั้น หรือบุคคลภายนอกที่ได้รับเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์

(๒) ผ่านการอบรมการตรวจสอบกิจการจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ หรือหน่วยงานอื่นที่ได้รับการรับรองหลักสูตรจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ข้อ ๘ ผู้ตรวจสอบกิจการต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้สอบบัญชี หรือผู้ช่วยผู้สอบบัญชี หรือบุคคลที่อยู่ในสังกัดนิติบุคคลที่รับงานสอบบัญชีของสหกรณ์ในปีบัญชีนั้น

(๒) เป็นกรรมการของสหกรณ์นั้น เว้นแต่ได้พ้นจากตำแหน่งกรรมการมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปีบัญชีของสหกรณ์

(๓) เป็นคู่สมรส บุตร ปิตามารดาของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์นั้น

(๔) เป็นผู้จัดการหรือเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์นั้น หรือสหกรณ์อื่น หรือเคยถูกให้ออกจากตำแหน่งผู้จัดการหรือเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์นั้น หรือสหกรณ์อื่นฐานทุจริตต่อหน้าที่

(๕) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๖) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๗) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ องค์กร หรือหน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนฐานทุจริตต่อหน้าที่

(๘) เคยถูกให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการหรือผู้ตรวจสอบกิจการ หรือมีคำวินิจฉัยเป็นที่สุดให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการ หรือผู้ตรวจสอบกิจการ ของสหกรณ์นั้น หรือสหกรณ์อื่น

(๙) เคยถูกที่ประชุมใหญ่มีมติให้ถอดถอนออกจากตำแหน่งกรรมการ หรือผู้ตรวจสอบกิจการ เพราะเหตุทุจริตต่อหน้าที่ของสหกรณ์นั้น หรือสหกรณ์อื่น

(๑๐) เคยถูกให้ออกจากการเป็นสมาชิกสหกรณ์นั้น หรือสหกรณ์อื่น

(๑๑) เป็นผู้อยู่ระหว่างการถูกสั่งพัก หรือเพิกถอนใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

(๑๒) เป็นผู้อยู่ระหว่างการถูกสั่งพัก หรือเพิกถอนชื่อออกจากทะเบียน ผู้สอบบัญชีภาคเอกชน ตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยจรรยาบรรณ ของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

(๑๓) เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ คนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

ข้อ ๙ ผู้ตรวจสอบกิจการต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในด้านต่าง ๆ เช่น การเงินการบัญชี กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ การบริหารจัดการ และเศรษฐศาสตร์ เป็นต้น

ข้อ ๑๐ ผู้ตรวจสอบกิจการต้องพัฒนาความรู้และทักษะด้านการเงิน การบัญชี กฎหมาย ระเบียบและการตรวจสอบกิจการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ การปฏิบัติงานตรวจสอบกิจการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

หมวด ๒

การเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการ

ข้อ ๑๑ ขั้นตอนและวิธีการเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการให้เป็นไปตามข้อบังคับของสหกรณ์

ข้อ ๑๒ จำนวนผู้ตรวจสอบกิจการให้เป็นไปตามข้อบังคับของสหกรณ์กรณีเป็นบุคคลธรรมดาให้มีจำนวนไม่เกินห้าคน กรณีนิติบุคคลให้มีจำนวนหนึ่งนิติบุคคล

ข้อ ๑๓ สหกรณ์อาจเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการเป็นการสำรองไว้เพื่อให้ผู้ตรวจสอบกิจการที่สหกรณ์เลือกตั้งสำรองไว้สามารถปฏิบัติงานทันทีในกรณีที่ผู้ตรวจสอบกิจการที่ได้รับเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่พ้นจากตำแหน่ง ตามข้อ ๑๖

ข้อ ๑๔ ให้ที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์กำหนดค่าตอบแทน ค่าใช้จ่ายอื่น และค่าใช้จ่ายเพื่อการพัฒนาแก่ผู้ตรวจสอบกิจการให้เหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบ ปริมาณงาน คุณภาพงานและฐานะการเงินของสหกรณ์

หมวด ๓

วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของผู้ตรวจสอบกิจการ

ข้อ ๑๕ วาระการดำรงตำแหน่งของผู้ตรวจสอบกิจการให้เป็นไปตามที่ข้อบังคับของสหกรณ์แต่ไม่เกินคราวละสามปี ผู้ตรวจสอบกิจการที่พ้นจากตำแหน่งอาจได้รับเลือกตั้งอีกได้

ข้อ ๑๖ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้วผู้ตรวจสอบกิจการจะพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก โดยแสดงเหตุผลเป็นหนังสือยื่นต่อประธานคณะผู้ตรวจสอบกิจการหรือยื่นต่อคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แล้วแต่กรณี

(๓) ที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ลงมติถอดถอนผู้ตรวจสอบกิจการซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคล ออกจากตำแหน่งทั้งคณะหรือรายบุคคล

(๔) นายทะเบียนสหกรณ์วินิจฉัยว่าขาดคุณสมบัติตามข้อ ๗ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๘

หมวด ๔

อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ตรวจสอบกิจการ

ข้อ ๑๗ ผู้ตรวจสอบกิจการ มีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินงาน ทั้งปวงและตรวจสอบกิจการด้านต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์ โดยผู้ตรวจสอบกิจการต้องปฏิบัติงานตามแนวปฏิบัติ การตรวจสอบกิจการที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด

ข้อ ๑๘ ผู้ตรวจสอบกิจการ มีหน้าที่รายงานผลการตรวจสอบกิจการ เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อสรุปผลการตรวจสอบ รวมทั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ ที่เป็นประโยชน์เสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการและที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ โดยให้เสนอผลการตรวจสอบกิจการ ดังต่อไปนี้

(๑) รายงานการตรวจสอบกิจการประจำเดือนให้ผู้ตรวจสอบกิจการแจ้งผลการตรวจสอบต่อคณะกรรมการดำเนินการในการประชุมประจำเดือนในคราวต่อไป

(๒) รายงานการตรวจสอบกิจการประจำปี ให้ผู้ตรวจสอบกิจการ เสนอรายงานผลการตรวจสอบต่อที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์

(๓) รายงานการตรวจสอบกรณีเร่งด่วน ในกรณีที่ผู้ตรวจสอบกิจการ พบว่ามีเหตุการณ์ที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่สมาชิกของสหกรณ์อย่าง ร้ายแรง หรือสหกรณ์มีการปฏิบัติไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ประกาศ หรือคำแนะนำของทางราชการ รวมทั้งข้อบังคับ ระเบียบ มติที่ประชุมหรือ คำสั่งของสหกรณ์จนก่อให้เกิดความเสียหายแก่สมาชิกและสหกรณ์อย่างร้ายแรง ให้ผู้ตรวจสอบกิจการแจ้งผลการตรวจสอบต่อคณะกรรมการดำเนินการทันที เพื่อดำเนินการแก้ไข รวมทั้งให้จัดส่งสำเนารายงานดังกล่าว ต่อสำนักงาน ตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ และสำนักงานสหกรณ์จังหวัด หรือสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ กรุงเทพมหานครโดยเร็ว

ข้อ ๑๙ ให้ผู้ตรวจสอบกิจการติดตามผลการดำเนินการแก้ไขของ สหกรณ์ตามรายงานการตรวจสอบกิจการข้อ ๑๘ และให้จัดส่งสำเนารายงาน ผลการแก้ไขของสหกรณ์และผลการติดตาม ของผู้ตรวจสอบกิจการต่อสำนักงาน ตรวจสอบบัญชีสหกรณ์และสำนักงานสหกรณ์จังหวัด หรือสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร

ข้อ ๒๐ เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการดำเนินการและเข้าร่วมประชุมใหญ่ เพื่อชี้แจงรายงานการตรวจสอบกิจการที่นำเสนอต่อที่ประชุม

ข้อ ๒๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบกิจการ ให้สหกรณ์มีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) อำนวยความสะดวก ช่วยเหลือ ให้คำชี้แจง พร้อมทั้งจัดเตรียมข้อมูล เอกสารหลักฐานของสหกรณ์และทรัพย์สินต่างๆ และให้ความร่วมมือแก่ ผู้ตรวจสอบกิจการในการเข้าไปในสำนักงานของสหกรณ์ในระหว่างเวลาทำการ ของสหกรณ์ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบกิจการ

(๒) กำหนดวาระการประชุมให้ผู้ตรวจสอบกิจการเข้าร่วมประชุม คณะกรรมการดำเนินการ เพื่อรับทราบผลการตรวจสอบกิจการ ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะ

(๓) พิจารณาปฏิบัติตามข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบ กิจการ เพื่อให้การดำเนินกิจการของสหกรณ์ เป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของสหกรณ์

ข้อ ๒๒ ให้สหกรณ์กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบของผู้ตรวจสอบกิจการ ไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์ กรณีผู้ตรวจสอบกิจการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติ ตามอำนาจหน้าที่ หรือประพฤติดิฉัยธรรมในการปฏิบัติงานจนเป็นเหตุ ให้สหกรณ์ได้รับความเสียหาย

การพิจารณาความรับผิดชอบของผู้ตรวจสอบกิจการให้เป็นไปตาม มติที่ประชุมใหญ่

หมวด ๕

จรรยาบรรณในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบกิจการ

ข้อ ๒๓ ผู้ตรวจสอบกิจการต้องมีจรรยาบรรณในการปฏิบัติงาน ดังนี้

(๑) ความรับผิดชอบ

๑.๑ มีความตระหนักและความรับผิดชอบในหน้าที่ผู้ตรวจสอบ กิจการ

๑.๒ ต้องเข้าถึงข้อมูลทางการเงินการบัญชีและธุรกิจของสหกรณ์ อย่างเพียงพอที่จะปฏิบัติหน้าที่ผู้ตรวจสอบกิจการให้มีประสิทธิภาพ

๑.๓ ให้ความสำคัญกับการเตือนภัยล่วงหน้าและรายการที่ผิดปกติ

๑.๔ ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการสหกรณ์

(๒) ความซื่อตรง

๒.๑ มีความซื่อสัตย์ สุจริต เทียงธรรม ปราศจากอคติส่วนตัว

๒.๒ ไม่ใช่โอกาสในการแสวงหาผลประโยชน์ให้ตนเองและผู้อื่น

(๓) ความเป็นกลาง

๓.๑ พึงละเว้นการเข้าไปมีส่วนร่วมหรือกระทำการใด ๆ ที่ก่อให้เกิดความเสียหาย ต่อสหกรณ์

๓.๒ ใช้ดุลพินิจอย่างเป็นอิสระในการให้ข้อเสนอแนะเพื่อการตัดสินใจ

(๔) ความรู้ ความสามารถ

๔.๑ รับงานที่ตนมีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน

๔.๒ พัฒนาศักยภาพตนเอง รวมทั้งพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพของงานตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง

(๕) การรักษาความลับ

ไม่เปิดเผยข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติงานตรวจสอบกิจการในทางที่อาจก่อให้เกิดผลเสียหายแก่สหกรณ์ เว้นแต่เพื่อประโยชน์ต่อสหกรณ์หรือต้องให้ถ้อยคำในฐานะพยานตามกฎหมาย

(๖) ไม่เรียกร้อง หรือรับสิ่งของ หรือทรัพย์สินมีค่าใด ๆ จากสหกรณ์ นอกเหนือจากค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับหรือระเบียบของสหกรณ์

หมวด ๒ บทเฉพาะกาล

ข้อ ๒๔ ผู้ตรวจสอบกิจการที่ได้รับเลือกตั้งก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับให้ปฏิบัติหน้าที่ไปจนกว่าจะสิ้นสุดปีบัญชีที่ได้รับการเลือกตั้ง

ผู้ตรวจสอบกิจการตามวรรคหนึ่ง หากได้รับการเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่ ให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไป หรือที่ประชุมใหญ่มีมติให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนครบวาระตามข้อบังคับของสหกรณ์ ให้ถือว่าผู้นั้นเป็นผู้มีคุณสมบัติตามข้อ ๗ และให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้แต่ต้องไม่เกินหนึ่งปีบัญชีของสหกรณ์

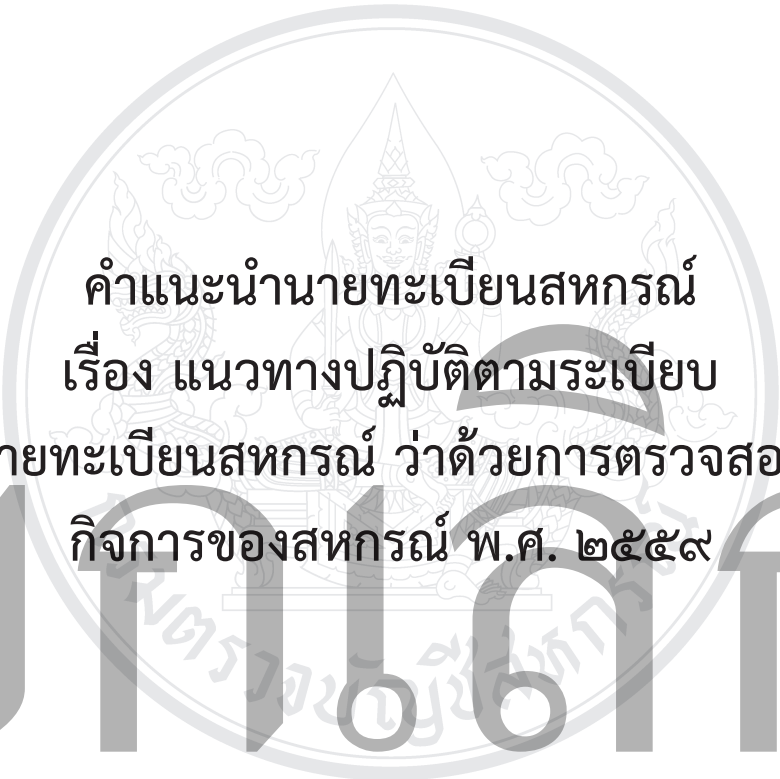
ประกาศ ณ วันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙

นางบริสุทธิ์ เปรมประพันธ์

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

พนักงานเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

คำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์
เรื่อง แนวทางปฏิบัติตามระเบียบ
นายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการตรวจสอบ
กิจการของสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๙

ย ก ๐ ๕ ก

ຍກເລກ

คำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์
เรื่อง แนวทางปฏิบัติตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์
ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการ พ.ศ. ๒๕๕๙

เพื่อให้การปฏิบัติตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการ พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งได้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับเจตนารมณ์ที่ต้องการให้การตรวจสอบกิจการของสหกรณ์มีมาตรฐานและเป็นเครื่องมือในการสร้างความโปร่งใสแก่การดำเนินงานกิจการของสหกรณ์ อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๖ ของระเบียบดังกล่าว จึงกำหนดแนวทางในการปฏิบัติตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการ พ.ศ. ๒๕๕๙ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติงานตรวจสอบกิจการแก่ทั้งสหกรณ์และผู้ตรวจสอบกิจการ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินกิจการของสหกรณ์ต่อไป ดังนี้

๑. กรณีตามข้อ ๗ (๒) ที่กำหนดให้ผู้ตรวจสอบกิจการต้องผ่านการอบรมการตรวจสอบกิจการจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์หรือหน่วยงานอื่นที่ได้รับการรับรองหลักสูตรจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ นั้น กรมตรวจบัญชีสหกรณ์เปิดให้หน่วยงานอื่น อาทิเช่น กรมส่งเสริมสหกรณ์ สหกรณ์ สันนิบาตสหกรณ์ ชุมชนสหกรณ์ หรือสถาบันการศึกษา ดำเนินการจัดอบรมการตรวจสอบกิจการได้โดยใช้หลักสูตรของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์หรือจัดทำหลักสูตรของตนเอง แต่หลักสูตรนั้นต้องได้รับการรับรองจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์แล้ว

สำหรับผู้ที่เคยผ่านการอบรมการตรวจสอบกิจการของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์หรือหน่วยงานอื่นที่ได้รับการรับรองหลักสูตรจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ก่อนที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับ เป็นผู้มีความสมบัติตามข้อ ๗ (๒)

๒. การกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ตรวจสอบกิจการไว้ เพื่อต้องการให้เกิดความโปร่งใส ป้องกันการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน และ ผู้ตรวจสอบกิจการต้องเป็นผู้ทรงไว้ซึ่งความเป็นอิสระ เที่ยงธรรม และสุจริต ดังนั้น ผู้ที่ประสงค์จะสมัครเข้าเป็นผู้ตรวจสอบกิจการจึงต้องตรวจสอบและรับรอง คุณสมบัติของตนเองต่อสหกรณ์

๓. การกำหนดจำนวนผู้ตรวจสอบกิจการ หากเป็นนิติบุคคลให้มีจำนวนหนึ่งนิติบุคคล นั้น เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีประสงค์จะรับงานตรวจสอบกิจการสหกรณ์ สามารถกระทำได้ในนามของนิติบุคคล โดยคำว่านิติบุคคลในที่นี้ หมายถึงนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ระบุชื่อผู้แทนนิติบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์โดยชัดเจน และบุคคลนั้น ต้องมีคุณสมบัติตามข้อ ๓ และไม่มีคุณสมบัติต้องห้ามตามข้อ ๔

๔. การกำหนดให้ผู้ตรวจสอบกิจการต้องปฏิบัติงานตามแนวปฏิบัติการตรวจสอบกิจการที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด และให้ผู้ตรวจสอบกิจการมีหน้าที่รายงานผลการตรวจสอบกิจการเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อสรุปผลการตรวจสอบ รวมทั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์เสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการและที่ประชุมใหญ่ นั้น เพื่อต้องการให้รูปแบบการรายงานการตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ เป็นไปในแนวทางเดียวกัน สมาชิกและคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ได้รับทราบผลการตรวจสอบกิจการของผู้ตรวจสอบกิจการอย่างครบถ้วนทุกด้าน และเพื่อให้ผู้ตรวจสอบกิจการได้ใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงให้ผู้ตรวจสอบกิจการปฏิบัติงานตามแนวปฏิบัติการตรวจสอบกิจการที่กำหนดไว้แล้ว ได้แก่ คู่มือการตรวจสอบกิจการสหกรณ์ออมทรัพย์ คู่มือการตรวจสอบกิจการสหกรณ์การเกษตร และคู่มือการตรวจสอบกิจการสหกรณ์การเกษตรอย่างง่าย เป็นแนวทางปฏิบัติการตรวจสอบกิจการตามระเบียบนี้ไปจนกว่าจะมีการออกแนวปฏิบัติการตรวจสอบกิจการขึ้นถือใช้ใหม่

๕. การกำหนดให้ผู้ตรวจสอบกิจการมีหน้าที่ติดตามผลการแก้ไขของสหกรณ์ตามรายงานการตรวจสอบ กรณีที่มีการเสนอแนะให้สหกรณ์แก้ไขข้อสังเกตจากการตรวจสอบ และเสนอรายงานผลการแก้ไขของสหกรณ์และผลการติดตามไปยังสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์และสำนักงานสหกรณ์จังหวัด นั้น เพื่อต้องการให้ข้อสังเกตจากการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบกิจการได้รับการพิจารณาอย่างรอบด้านจากผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะเป็นการป้องกันความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นหรือเกิดขึ้นแล้วมิให้ขยายวงกว้างออกไป จึงให้ผู้ตรวจสอบกิจการจัดส่งรายงานผลการแก้ไขของสหกรณ์และผลการติดตามของผู้ตรวจสอบกิจการตามแบบซึ่งได้แนบมาท้ายนี้

๖. การให้สหกรณ์กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบของผู้ตรวจสอบกิจการไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์ กรณีผู้ตรวจสอบกิจการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ หรือประพฤติดังจริยธรรมจนเป็นเหตุให้สหกรณ์ได้รับความเสียหาย และให้ที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์พิจารณาความรับผิดชอบของผู้ตรวจสอบกิจการ นั้น เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่กำหนดให้ที่ประชุมใหญ่เป็นผู้เลือกสมาชิกหรือบุคคลภายนอกเข้ามาดำเนินการตรวจสอบกิจการของสหกรณ์แล้วรายงานต่อที่ประชุมใหญ่ ดังนั้น เมื่อผู้ตรวจสอบกิจการซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งก่อให้เกิดความเสียหายต่อสหกรณ์ จึงควรเป็นอำนาจของที่ประชุมใหญ่ที่จะเป็นผู้พิจารณาความรับผิดชอบของผู้ตรวจสอบกิจการ

อย่างไรก็ตาม การกำหนดความรับผิดชอบดังกล่าวอาจจะเกิดจากหลายกรณี และก่อให้เกิดผลกระทบที่แตกต่างกัน เช่น การละเว้นไม่รายงานข้อสังเกตที่ตรวจพบต่อคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ หรือการเปิดเผยผลการตรวจสอบกิจการต่อบุคคลอื่น เป็นต้น จึงให้เป็นดุลยพินิจของแต่ละสหกรณ์ที่จะเป็นผู้พิจารณาความรับผิดชอบของผู้ตรวจสอบกิจการไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์เอง

๗. การกำหนดบทเฉพาะกาลตามระเบียบนี้ เพื่อให้ผู้ตรวจสอบกิจการที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่แล้วแต่ขาดคุณสมบัติตามข้อ ๗ (๒) สามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ และเพื่อลดปัญหาในการสรรหาผู้ตรวจสอบกิจการในระยะแรกของการบังคับใช้ระเบียบนี้ กรณีสหกรณ์ไม่สามารถสรรหาผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๗ (๒) ได้ สหกรณ์สามารถเลือกผู้ตรวจสอบกิจการคนเดิมเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ผู้ตรวจสอบกิจการต่อไปได้อีกหนึ่งปีบัญชี แต่หากสหกรณ์ประสงค์จะเลือกผู้ตรวจสอบกิจการคนใหม่ สหกรณ์จะต้องปฏิบัติตามระเบียบนี้ โดยต้องเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามข้อ ๗ และไม่มีคุณสมบัติต้องห้ามตามข้อ ๘ เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ จึงยกตัวอย่างเพื่อประกอบการพิจารณาดังนี้

สหกรณ์ AAA จำกัด ปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๙ มีนายรักดีเป็นผู้ตรวจสอบกิจการ แต่ยังไม่ได้ผ่านการอบรมการตรวจสอบกิจการตามที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด จึงขาดคุณสมบัติตามข้อ ๗ (๒) ด้วยผลของบทเฉพาะกาล นายรักดีสามารถปฏิบัติงานอยู่จนครบปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๙ หากต่อมาที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งนายรักดี เป็นผู้ตรวจสอบกิจการในปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ ถือว่า นายรักดีเป็นผู้มีคุณสมบัติตามข้อ ๗ (๒) ทั้งนี้ นายรักดี จะต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๘ เนื่องจากบทเฉพาะกาลกำหนดให้เฉพาะผู้ตรวจสอบกิจการคนเดิมที่ขาดคุณสมบัติตามข้อ ๗ เท่านั้น ที่จะสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ มิได้หมายรวมถึงผู้ตรวจสอบกิจการคนเดิมที่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๘ ด้วย ดังนั้น ในการเสนอชื่อผู้ตรวจสอบกิจการคนเดิมให้ที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งสหกรณ์ต้องพิจารณาด้วยว่า ผู้ตรวจสอบกิจการคนเดิมนั้น ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๘

กรณีข้อบังคับสหกรณ์ AAA จำกัด กำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของผู้ตรวจสอบกิจการไว้ ๓ ปี ด้วยผลของบทเฉพาะกาลถือว่า นายรักดีเป็นผู้มีคุณสมบัติตามข้อ ๗ (๒) เฉพาะปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ เท่านั้น หากนายรักดีประสงค์จะทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบกิจการจนครบตามวาระต้องผ่านการอบรมการตรวจสอบกิจการตามระเบียบนี้ มิฉะนั้นจะถือว่า นายรักดีปฏิบัติหน้าที่โดยขาดคุณสมบัติตามข้อ ๗ (๒)

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากขณะนี้ในช่วงแรกของการบังคับใช้ระเบียบนี้ และเป็นช่วงรอยต่อของการปฏิบัติตามคำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่องการตรวจสอบกิจการ พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งไม่ได้กำหนดให้ผู้ตรวจสอบกิจการต้องเป็นผู้ผ่านการอบรมจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จึงเป็นเหตุให้สหกรณ์บางแห่งดำเนินการคัดเลือกผู้ตรวจสอบกิจการเพื่อเสนอต่อที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งไปตามคำแนะนำดังกล่าวเสร็จสิ้นก่อนวันที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับ หรือบางสหกรณ์ยังไม่ทราบวาระระเบียบนี้มีผลใช้บังคับแล้ว ที่ประชุมใหญ่จึงมีมติเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการที่ขาดคุณสมบัติตามข้อ ๗ (๒) เป็นผู้ตรวจสอบกิจการ ดังนั้นเพื่อผ่อนคลายปัญหาดังกล่าวข้างต้น จึงอนุโลมให้สำหรับสหกรณ์ที่ดำเนินการคัดเลือกผู้ตรวจสอบกิจการเสร็จสิ้นแล้ว แต่ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกนั้นขาดคุณสมบัติตามข้อ ๗ (๒) หรือในกรณีที่สหกรณ์มีมติที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการที่ขาดคุณสมบัติตามข้อ ๗ (๒) เป็นผู้ตรวจสอบกิจการไปแล้ว ตั้งแต่ก่อนระเบียบนี้มีผลใช้บังคับ จนถึงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ให้ถือว่าผู้ที่ได้รับการคัดเลือกหรือเลือกตั้งไปแล้วนั้น เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๗ (๒) ไปจนถึงวันที่ได้ผ่านการอบรมจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์หรือหน่วยงานอื่นที่ได้รับการรับรองหลักสูตรจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ในการนี้ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จะดำเนินการจัดให้มีการอบรมเพื่อให้บุคคลผู้ที่ได้รับการคัดเลือกหรือเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่ตามที่กล่าวมาข้างต้น ได้รับการอบรม เพื่อเป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามข้อ ๗ ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ หากบุคคลที่กล่าวมานั้นไม่เข้ารับการอบรมตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ ให้ถือว่าเป็นผู้ขาดคุณสมบัติตามข้อ ๗ (๒)

๘. ให้ยกเลิกคำแนะนำและแนวปฏิบัติอื่นใดที่ขัดหรือแย้งกับคำแนะนำนี้

ทั้งนี้ ให้ถือปฏิบัติตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๐

นางบริสุทธิ์ เปรมประพันธ์

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

พนักงานเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

ស័ក្តិសិរី

ຍກເລກ

ຍກເລກ

สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

www.cad.go.th

๐ ๒๖๒๘ ๕๒๔๐ - ๕๙ ต่อ ๓๔๒๑, ๓๔๒๓